

بررسی مشروعیت کاربست حيله های ربا در بانکداری اسلامی

سید عباس جزایری^۱ و احمد مهدوی نسب^{۲*}

۱ استادیار گروه حقوق دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهر کرد، ایران

۲ دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهر کرد، ایران

*نویسنده مسئول: احمد مهدوی نسب

چکیده

بررسی عملکرد بانک ها نشان می دهد در برخی موارد ، مشتری به علل گوناگون از راه طبیعی و واقعی عقود شرعی خارج شده و آن عقد را در عمل به حيله ای حرام برای ربا تبدیل می کند. همچنین بانک به دلیل آن که عمل به مفاد قراردادهای شرعی مشکل، هزینه بر یا ریسکی است در برخی موارد از راه طبیعی این قراردادها خارج و مرتکب حيله حرام می شود. بر این اساس، پژوهش حاضر با اتخاذ رویکرد کتابخانه ای به بررسی مشروعیت کاربست حيله های ربا در بانکداری اسلامی پرداخت. در مجموع نتایج بررسی ها نشان می دهد از آنجا که برخی حيله ها، تناقض در قانون گذاری و نقض غرض شارع از تشریع حکم را به دنبال دارند یا استهزاء برخی قوانین را در پی دارند، یا حتی از حقوق افراد را که در دین بیان شده را از بین می برند یا زمینه ساز ارتکاب حرام می شوند و یا برخی از حيله ها مصداق تقلب نسبت به قانون هستند و... به همین دلیل می توان گفت، حيله شرعی در احکام اسلامی جایگاهی ندارد و در مواردی قابل دفاع نخواهد بود. بنابراین کاربست حيله های ربا در بانکداری اسلامی نیز نمی تواند مشروعیت شرعی داشته باشد.

واژه های کلیدی: مشروعیت، حيله های ربا، بانکداری اسلامی